

5. Egy francia kereskedőnél megállapították a védjegy-bitorlást, mert német árut árusított, melynek márkája egy német gyár védjegyét bitorlotta. A francia kereskedő azt állította, hogy jóhiszemű, mert ő az árut a valditól nem tudta megkülömböztetni. A bíróság ezt a védekezést nem fogadta el, mert az áru ára lényegesen olcsóbb volt és erről tudhatta, hogy más, silányabb árurol van szó. (Szajna kerületi törvényték). Sz—i.

Jugoszláviában a valorizáció fogalma ismeretlen. Noha a pénzegység az 1914. július 1-i értéknek alig $\frac{1}{15}$ -öd részét teszi, a bíróságok szigoruan ragaszkodnak a „dinár = dinár” elvéhez.

Az írásbeliséget mint érvényességi kelleket ingatlan elkötelezésénél Jugoszláviának a Magyarországtól elválasztott részeiben az 5200/1919. M. E. sz. magyar rendelet alapján alkalmazzák s figyelemmel vannak a m. kir. Kuria joggyakorlatára. Az erészbeli döntésekre még visszatérünk.

Német joggyakorlat.

Polgári perut a kincstár ellen adóügyből kifolyóan. Egy német gyáros a forgalmiadó törvény alapján visszatérítési igényt érvényesített 1922. októberben. Igényének 1923. októberben helyt adtak és visszatérítették részére az egy évvel előbb befizetett márkadösszeget. Időközben, amint ismeretes, a márka nagy értékzuhanása következett be. A gyáros a polgári bíróság előtt érvényesítette valorizációs igényét azon a címen, hogy a hivatalnok vétkes mulasztásából történt a visszautalás késői elintézése. A kincstár pergátló kifogását, hogy az ügy nem tartozik polgári perutra, mindhárom bíróság, végső fokon a Reichsgericht, elutasította azzal, hogy a vétkességre támasztott igény magánjogi igény és így a bíróságok hatáskörébe tartozik a felette való ítélkezés. (III. 290/24.).

Viszontkereset exterritoriális személyek ellen. Közismert dolog, hogy a követségi személyzet az exterritorialitás alapján a belföldi bíróságnál nem vonható perbe. Vítás ezzel kapcsolatban, hogy van-e helye viszongkeresetnek, ha a területenkivülségét élvező személy lép fel perrel a belföldi bíróság ellen. A RG. most egy elé került ügyben hozott idevágóan döntést. Egy követségi titkár pert indított egy német autógyáros ellen automobil kiadása iránt és egyuttal ideiglenes intézkedés alapján az autó birtokába helyezkedett. A gyáros a kereset elutasítását és viszontkeresetileg az autó visszaadását kérte. Az első fok a keresetet elutasította és a viszontkeresetnek helyt adott; a felebbzési bíróság a viszontkeresetet az exterritorialitás alapján elutasította.

A Reichsgericht (II. 228/23.) az elsőbíróság álláspontját foglalta el a következő indokolással: A viszontkereset megengedettsége mindig az eset körülményeitől függ. Az adott esetben megállapítást nyert, hogy a felperes jogosulatlanul jutott az autó birtokába; ha ily körülmények között a felperes, területenkivülség jogán a perbebocsátkozást megtagadná, az autó birtokában továbbra is jogosulatlanul megmaradna és az nem helyeselhető. A területenkivülség nem vezethet odáig, hogy a belföldi alperes a belföldi bíróságot igénybevevő exterritoriális személlyel szemben védekezésében korlátoztassék; az alperes viszontkeresete csak azt

a célt szolgálja, hogy a felperes támadását maga felől elhárítsa. A Reichsgericht utolsónak említett tételével kapcsolatban legyen szabad hivatkoznom a „Védő és támadó igények” címen közzétett dolgozatomra (Jogt. Közlöny 1923. évf., amelynek alaptétele volt, hogy a védőigények elvileg kevesebb előfeltételtől függően érvényesíthetők, mint a támadóigények. Bizonyára más lett volna a RG. döntése, ha a felperes ügyleti uton jutott volna az autó birtokába és a viszkonkereset az autó kiadására lényegileg támadó-igényként jelentkeznek. B. S.

Egyesületi jog és kötbér. Egy német munkaadó-szövetség a munkások bérkövetelése miatt kizárást rendelt; a szövetség egyik tagja a kizárást eleinte foganatosította, de később megszüntette. Az egyesület alapszabályai értelmében 3000 aranymárka kötbért perelt. A két alsó-bíróság a keresetet elutasította; a Reichsgericht (IV. 154/25.) a felülvizsgáltnak helyt adva, az ítéletet feloldotta. A Reichsgericht indokaiból kiemeljük a következőket: Egy újabb német törvény kifejezetten elismeri a munkaadók és munkások egyesületi jogát. Az egyesületi szabadság lényegét és célját csak azáltal éri el, ha ez a szabadság magában foglalja azokat a további jogosultságokat, amelyekkel az egyesülés céljai hatályosan és jogérvényesen elérhetők. Az egyesületi jog tökéletlen árnyék-kép maradna, ha nem ismernők el az egyesület jogát, hogy az egyesülés célja ellen vétő tagokkal szemben kötbért kössön ki. Az ipártörvénynek az ilyenü igények birói érvényesítését kizáró rendelkezése hatályon kívül helyezettnek tekintendő. A Reichsgericht eddigi álláspontját ez az ítélet feladja. Egyetlen megszorítást hagy fenn csupán az ítélet, hogy a BGB. 138. §-a alapján (a jó erkölcsökbe ütköző ügylet érvénytelen) adott esetben a kötbér kikötés érvényessége vitatható. Hogy mikor és mily körülmények között válik az ezen ítélet szerint elvileg megengedett kötbérkikötés a jó erkölcsökbe ütközővé, arról az ítélet nem tartalmaz semmiféle irányítást. Ezzel az ítélettel a Reichsgericht a sokat vajudó kérdés egy újabb állomásához ért el. Csak konstatálni kívánjuk, hogy az állami beavatkozás elvi szempontja helyett ez az ítélet az erők szabad versenyének elvi alapjára helyezkedett. B. S.

Angol joggyakorlat.

Az áru átvételére s az átvétel időpontjáig a veszélynek viselésére vonatkozó joggyakorlat nagyjából megegyezik a kontinentális országok birói gyakorlatával, így pl. a szilárdan beépített gép eladása kapcsán a beépítésből való kibontás alkalmával támadt véletlen baleset és károsodás feltétlenül az eladót terheli (I. Underwood Lim. v. Burgh Castle Brick. Cement Syndicate 91., L. J. K. B. 355., C. A. Law Journal Reports 91. sz. 1922.). Figyelemre méltó azonban a Court of Appeal (Fellebbezési bíróság) 1921. évi 90., L. J. K. B. 644—2., K. B. 237. sz. helybenhagyó ítélete a Curren v. Midland Great Western Co. of Ireland ügyben (hasonlóan a Smith Lim. v. Great Western Railway ügy 91., L. J. K. B. 423—H. L. E., mely szerint: nem felelős a vasut az áru elvesztéséért, ha kikötés szerint csupán alkalmazottjainak szándékos magatartásából eredő károkért kell felelnie s az áru elvesztésének körülményeit — ezzel együtt pedig a